

نامه‌ی ایران
(دفتر نهم)

۱۴۷۳.۱۳
۹۲،۲۳۰

سال ۱۳۵۷ در ایران بودم

انقارب اسلامی ایران به روایت موریو اوئو

استاد فقید و مدیر موسسه فرهنگ خاوری دانشگاه توکیو

ترجمه و بازنویسه

دکتر هاشم رجب‌زاده - کینجی ناؤ

انتشارات طوری

سرشناسه	: اونو، موریو، ۲۰۰۱ - ۱۹۲۵ م.
عنوان و نام پدیدآور	: سال ۱۳۵۷ در ایران بودم : انقلاب اسلامی ایران به روایت موریو اونو... / ترجمه و بازنویشته هاشم رجبزاده، کینجی ئەاورا.
مشخصات نشر	: تهران: طهوری، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۰ ص.
فروست	: نامه ایران: نهم.
شابک	: 978-600-5911-43-5
وضعیت فهرست نویسی: فیا	
یادداشت	: کتاب حاضر ترجمه Iran Nikki: Sogai to Kodoku no Minshu از زبان ژاپنی است.
یادداشت	: عنوان به انگلیسی: Iran Nikki Sogai to Kodoku no Minshu.
عنوان دیگر	: انقلاب اسلامی ایران به روایت موریو اونو...
موضوع	: اونو، موریو، ۲۰۰۱ - ۱۹۲۵ م. -- خاطرات
موضوع	: Diaries Ono, Morio --
موضوع	: ایران شناسان ژاپنی
موضوع	: Iranologists, Japanese --
موضوع	: ایران شناسی -- ژاپن
موضوع	: Iran -- Study and teaching -- Ja, --
موضوع	: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- افکار عمومی خارجی
موضوع	: Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Foreign publ. op. --
شناسه افزوده	: ورا، کینجی، مترجم
شناسه افزوده	: Eur Kin --
شناسه افزوده	: رجبزاده، سم، ۱۳۲۰ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ الف ۲/۵۵ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۱۶۲۲۳

این اثر ترجمه شده است از:

Iran Nikki Sogai to Kodoku no Minshu

(by: Ono Morio)

Published by NHK, Tokyo, 1985

انتشارات طهوری

شماره ۱۳۰۴، خیابان انقلاب، صندوق پستی ۱۶۴۸-۱۳۱۴۵

تلفن ۶۶۴۸۰۰۱۸-۶۶۴۰۶۳۳۰

سال ۱۳۵۷ در ایران بودم

روایت انقلاب اسلامی ایران در روزنامه موریو اونو (ژاپن)

ترجمه و بازنویشته: دکتر هاشم رجبزاده و کینجی ئەاورا

چاپ اول: ۱۳۹۶ - تیراژ، ۵۵۰ نسخه

امور فنی و ناظر چاپ: بهروز مستان

صفحه آرای: علم روز

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۱۱-۴۳-۵ ISBN 978-600-5911-43-5

حق هرگونه چاپ و انتشار برای انتشارات طهوری محفوظ است

۲۵۰,۰۰۰ ریال

فهرست

مقدمه ترجمه فارسی ۵

فصل یکم:

خواب بی‌بی جان: نموداری از اندرز، حکومت شاه ۱۱

فصل دوم:

از یادداشت‌هایم در ۲۲ سال پیش (سال ۱۹۶۳) قیام ۱۵ خرداد ۲۵

فصل سوم:

مقاومت مردم در برابر سرکوب و فشار از روز ۱۳ ماه تا ۲۸ نوامبر ۱۹۷۸
(۲۳ اردیبهشت تا ۱۶ آبان ۱۳۵۷) ۴۳

فصل چهارم:

بی‌تابی و عطش حفظ قدرت، و تشدید مقاومت از هشتم سپتامبر تا چهارم ژانویه
(۱۷ شهریور تا ۱۳ آبان) ۶۵

فصل پنجم:

پدیدار شدن وضع بحرانی از ۵ تا ۳۰ نوامبر (۱۴ آبان تا ۹ آذر) ۹۵

فصل ششم:

۱۱۹ همه نگاهها به سوی محرم

فصل هفتم:

آخرین مرحله مبارزه از ۱ ژانویه تا ۱۱ فوریه سال ۱۹۷۹

۱۵۹ (۱۱ دی تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷)

فصل هشتم:

۲۱۳ روستای خیرآباد در انقلاب ایران

۲۵۳ سخنی در پایان

مقدمه ترجمه فارسی

در عرصه تحقیق، کشاورزی و جامعه روستایی ایران، نام و آثار زنده یاد اوتنو موریو (۲۰۰۹-۱۹۲۵م.)، استاد فقید دانشگاههای توکیو و دایتوئوئکا، ماندنی است. وی از میانه دهه ۱۹۶۰ نوشته‌های ارزنده خود حاصل نتایج تحقیق‌هایش را انتشار داد، که در آن میان تک‌نگاریهای او در باره روستاهای ساعتلو اورمیه (۱۹۶۵)، بهجت‌آباد اصفهان (۱۹۶۵) و خیرآباد مرو دشت (۱۹۶۹) چشمگیر است. نیز وی چندین مقاله و کتاب در باره ساختار اقتصادی-اجتماعی شماری از روستاهای ایران و افغانستان نوشت، که *دنیای اسلام؛ آب و هوا، دین، و فرهنگ* (کوء دانشا، توکیو، ۱۹۷۱)، *یک ده پستون* (دانشگاه توکیو، ۱۹۷۱)، و *نواحی روستایی افغانستان* (ایوانامی، توکیو، ۱۹۷۱) نمونه‌های برجسته آنها است. پس از چند مقاله در کتابهای دیگر در موضوع‌هایی مانند *روش تحقیق میدانی* (۱۹۷۴)، *دگرگونی‌های اجتماعی در روستاهای ایران* (۱۹۷۶، ۱۹۷۷) و پس از آن، اثر ماندگار خود *ایران شیتاتاگانا نامی نوئی جوگونین* (۲۵ سال با مردمی سرسخت: کشاورزان ایران، نشر NHK، توکیو، ۲۲۰ص) را نگاشت، که به اعتقاد محققان علوم اجتماعی نمونه‌ای ممتاز از تک‌نگاری روستاهای ایران است. این کتاب با تشویق و مشارکت خود وی به فارسی برگردانده و منتشر شده است (*خیرآبادنامه: ۲۵ سال با روستائیان ایران*، ترجمه هاشم رجب‌زاده، نشر دانشگاه تهران، زمستان ۱۳۷۶). کتاب تحلیلی از

انقلاب [اسلامی] ایران (ایران کاکومی کؤساتسو نو تامه‌نی) پرفسور اؤنو در سال ۱۹۸۲ منتشر شد (مؤسسه تحقیقات اقتصادی آسیا، توکیو).

کتاب حاضر که زیر عنوان ایران نیکی (روزنامه خاطرات ایران) از سوی انتشارات رادیو-تلویزیون ژاپن (NHK) در سال ۱۹۸۵م. انتشار یافت حاصل حضور و مشاهدات او در ایران از یک سال پیش از پیروزی انقلاب اسلامی تا یک سال پس از آن است. خود در مقدمه این دفتر نوشته است:

«از ۲۲ سال پیش، سال ۱۹۶۳ (۱۳۴۲ خورشیدی)، که نخستین بار قدم به خاک ایران گذاشتم، تحت‌الحمایه در روستاها و کشاورزی ایران را در جای کار تخصصی خود دنبال کرده‌ام. از طریق کار پژوهشی‌ام که نشست و برخاست با روستائیان را در گذر سالیان دراز ایجاب کرده است، کم‌کم شیده‌ام تا جامعه و فرهنگ ایران را بشناسم. از این رو، هنگامی که در تهران نژاد پادشاهی فروریخت و شاهد بنیاد شدن حکومت انقلابی بودم، پیش از هر چیز سیمای واقعی روستائیان و چهره‌های یک‌یک ده‌نشینان را که با آنها سر و کار داشتم به یاد آوردم.

«مدت دو سال، پیش و پس از انقلاب اسلامی، از ماه مه سال ۱۹۷۸- سال پیش از انقلاب که در روز ۱۱ فوریه سال ۱۹۷۹ (۲۲ بهمن ۱۳۵۷) [به سرنگون شدن نظام پادشاهی انجامید]- تا ماه مارس ۱۹۸۰، در ایران بودم. در این فرصت توانستم واقعیت جریان انقلاب را به چشم بینم. پس از پیروز شدن انقلاب، هم چند ماه در ایران ماندم و توانستم اوضاع پیچیده و در حال تغییر را بدقت مشاهده کنم. پس از آن هم در سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ (۱۳۶۲ و ۱۳۶۳ خورشیدی)، هر بار مدتی کوتاه، از روستای محل و موضوع تحقیق دیدن کردم، و توانستم نگاهی به تغییرهای اجتماعی پیامد انقلاب بیندازم... عمده مطالب این کتاب برگرفته از یادداشت‌هایی است که در فاصله ماه مه سال ۱۹۷۸ [که برای اقامت به ایران رفتم] تا به پیروزی رسیدن انقلاب ایران در روز ۱۱ فوریه سال ۱۹۷۹ (۲۲ بهمن ۱۳۵۷) نگاشته‌ام.

«در فصل دوم این کتاب بخش‌هایی از یادداشت‌های ۲۲ سال پیش از این را ...

بازنویسی کرده‌ام.»

از بیست و پنج سال پیش، یادداشت‌ها و روزنامه‌های مسافران ژاپنی که در بیش از یکصد و سی سال گذشته به ایران آمده‌اند بتدریج به فارسی برگردانده و برای نشر آماده و دفترهای زیر در دسترس خوانندگان نهاده شده است:

۱۳۷۳ و ۱۳۹۰: سفرنامه یوشیدا / ماساهارو، نخستین فرستاده ژاپن به ایران در دوره قاجار (سالهای ۹۸-۱۲۹۷ هـ. ق. ۱۸۸۱-۱۸۸۰ م.)، ترجمه و تحقیق هاشم رجب‌زاده با همکاری ی. نیئی یا و کینجی ئە‌ورا، بهنشر؛ و ویرایش جدید آن، همان ناشر.

۱۳۷۴: ۱. تهران؛ سفرنامه و خاطرات اوچی یاما ایواتارو؛ نخستین فرستاده ژاپن به ایران (مهر ۱۳۰۸ - مهر ۱۳۰۶)، ترجمه هاشم رجبزاده، در: ماهنامه کلک، ویژه نامه رایج، شماره ۶۵ (مرداد ۱۳۷۴)، ص ۳۰۵-۳۴۲.

۱۳۸۳: سفرنامه و خاطرات آئینه کاوازا، نخستین وزیر مختار ژاپن در ایران (۱۳۰۸ تا ۱۳۱۱ خورشیدی). ترجمه هاشم رجب‌زاده، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تهران، ۱۳۸۰.

۱۳۸۰: ایران و من: خاطره‌ها و یادداشت‌ها / به‌تألیف ایلیا ایلیا، تحقیق و ترجمه هاشم رجب‌زاده، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، بایه کاری مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدن‌ها، تهران.

۱۳۸۳: سفرنامه، خاطرات ایران، و یادنامه آشی کاآ اتسوانی (با مقدمه‌ای در باره زندگی و آثار او)، تحقیق و ترجمه هاشم رجایی‌زاده، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران.

۱۳۸۴: سفرنامه ایران فورو کاکاوا نویویشی (عضو هیأت نخستین سفارت ژاپن به ایران در دوره قاجار، ۱۸۸۱-۱۸۸۰م.) ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی ئەاوژا، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، تهران.

۱۳۹۰: اینووه، ماساجی؛ مسافر ژاپنی در ماوراءالنهر، ایران، و قفقاز (۱۳۲۰ هـ. ق. / ۱۹۰۲ م)، ترجمه هاشم رجبزاده با همکاری کینجی ئەوړا، انتشارات طه‌وری، تهران.

۱۳۹۲: فوکوشیما، یاسوماسا؛ سفرنامه ایران و قفقاز و ترکستان (تابستان و پائیز ۱۸۹۶م.)، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران.

۱۳۹۲: یه‌ناگا تویوکیچی؛ سفرنامه یه‌ناگا تویوکیچی در ایران و آناتولی (۱۳۱۷هـ. ق. / ۱۸۹۹م.): ژاپن و تجارت تریاک در پایان قرن نوزده، به‌پیوست گزارش رسمی یه‌ناگا در باره تریاک ایران، و گزارش سفر و مأموریت کوبوتا شیرو در ایران، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۳: اوباک ده‌آک (کاکوه)؛ سفرنامه ایران و ورارود (۱۳۲۸هـ. ق. / ۱۹۱۰م.): بخشی از کتاب پهل هزار فرسنگ از شرق به غرب، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۳: سفرنامه سوزوکی شین‌جو. زنده گردی راهب بودائی ژاپنی در شمال و شرق ایران (۱۹۰۶-۱۹۰۵م.)، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۴: سفرنامه ناکامورا نائوکیچی: مسافر فقیر ژاپنی در ایران (۱۳۲۰هـ. ق. / ۱۹۱۰م.)، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۴: پنج سفرنامه ژاپنی‌های دیدارکننده از ایران دهه ۱۶۰۰ میلادی - ۱۳۰۰ خورشیدی، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۵: یازده سفرنامه ژاپنی‌های دیدارکننده از ایران در سالهای ۴۱-۱۹۳۱م. / ۲۰-۱۳۱۰ خورشیدی، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

۱۳۹۵: چهارده سفرنامه ژاپنی‌های دیدارکننده از ایران در سالهای ۲۰۱۲-۱۹۴۵م. / ۱۳۹۱-۱۳۲۱ خورشیدی، ترجمه هاشم رجبزاده و کینجی نه‌أورا، انتشارات طهوری، تهران.

به شیوه مرسوم در ژاپن در آوردن نام افراد، نخست نام خانواده و سپس نام کوچک آنها آمده است. توضیح‌های آمده در پای صفحه‌ها حاشیه‌نگاری نویسنده سفرنامه است، جز در جایی که حروف اول نام مترجم در پایان آن افزوده شده باشد. مطالب آمده میان دو قلاب [] افزوده مترجم است.

چاپ این روزنامه خاطرات ایران محقق عالیقدر دانشگاهی ژاپنی هم، مانند بیشتر سفرنامه‌ها و خاطره نوشته‌های منتشر شده تاکنون که فهرست آنها یاد شد، با مهر و تلاش آقای احمد رضا طه‌وری مدیر دانشور و فرهیخته انتشارات طه‌وری میسر آمد که مانند همیشه با پشتکار و دقت نظر و اشراف کارشناسانه در همه مراحل تنظیم و انتشار آن نظارت داشتند و با نشر پاکیزه و پیراسته این کتاب مترجمان را ممنون گردانید. با انتشار این دفتر، چاپ و نشر گزارش پارسی بخش عمده و اصلی سفرنامه، و خاطره نوشته‌های ایران ژاپنی‌ها در یک دوره منظم و مسلسل به پایان می‌رسد؛ طوری که در انتشار خاطرات و سفرنامه‌های ایران نوشته شده به هیچ زبان دیگری تاکنون به انجام نرسیده است. مترجمان این توفیق خود را از یاری پروردگار و بخت بدار و همت ناشران فرهیخته می‌دانند و همواره سپاسگزار خواهند بود.

هاشم رجب‌زاده

مهرماه ۱۳۹۵، اوساکا